

सर्गः १८

वेणुना दशनपीडिताधरा वीणया नखपदा
 क्लितोरसः । शिल्पकार्यं उभयेन वेजितास्तं विजिह्वा
 नयना व्यलोकयन् ॥ ३५ ॥ अङ्गसत्ववचनाश्रयं
 मिथः स्त्रीषु नृत्यमुपधाय दर्शयन् । स प्रयोगनि
 पुणैः प्रयोक्तृभिः सञ्जघर्ष सह मित्रसन्निधौ ॥ ३६ ॥

वेणुनेति । शिल्पं वेणुवीणादिवाद्यं कुर्वन्तीति शिल्पकार्यं
 गायिकाः स्त्रियः सुरतकाले दशनेन दन्तेन पीडिताऽधरो
 यासां तास्तथा नखपदेन नखचिह्नेन अङ्कितमुरो वक्ष्यासां
 तथाभूताः अतएव वेणुना वंश्या वीणया वल्लक्या च उभयेन
 वेजिताः पीडिताः क्षताधरवक्षस्वात् वेणुवीणे वादयितुमशक्ता
 इत्यर्थः तथापि विजिह्वानयनाः कुटिललोचनाः सत्यस्तमग्निवर्णं
 व्यलोकयन् विलोकनेनैव तस्य मनोजहुरित्यर्थः ॥ ३५ ॥ अङ्ग
 सत्वेति । सोऽग्निवर्णः अङ्गसत्ववचनानि हस्ताद्यन्तःकरणगेयानि
 आश्रयाः कारणानि यस्य तथाभूतं आङ्गिकमात्मिकवाचिक
 रूपं नृत्यमभिनयात्मकं नाद्यं स्त्रीषु नर्तकीषु उपधाय निधाय
 मिथोरहसि दर्शयन् सन् मित्रसन्निधौ सहचराणां समीपे
 प्रयोगनिपुणैरभिनयकुशलैः प्रयोक्तृभिर्नाट्याचार्यैः सह संज
 घर्ष संघर्षः पराभिभवेच्छा तं कृतवानित्यर्थः ॥ ३६ ॥